

Hållbar utveckling

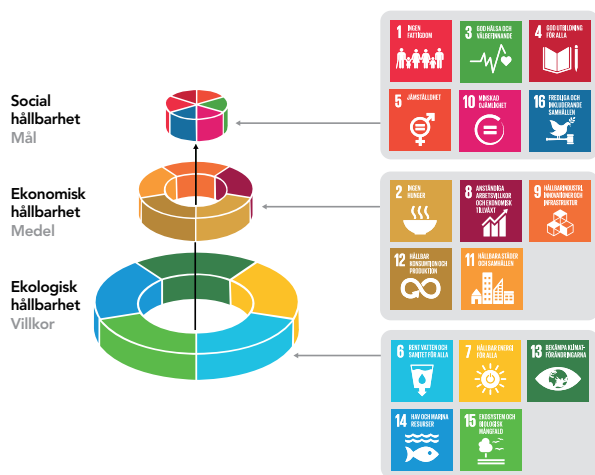
Region Kalmar län är en samlande kraft för länets utveckling. Målet är att Region Kalmar län ska växa och utvecklas på ett hållbart sätt och vara ett hållbart samhälle för alla, idag och i framtiden. Därigenom förverkligar vi vår vision – Tillsammans för ett friskare, tryggare och rikare liv.

Från Agenda 2030 till genomförande i Region Kalmar län

Globala målen - Agenda 2030

Världens ledare har förbundit sig till 17 globala mål för att minska fattigdom, ojämlikheter och orättvisor, och för att lösa klimatkrisen till år 2030. Region Kalmar län arbetar i enlighet med Agenda 2030, för ett samhälle där alla oavsett livsvillkor kan leva ett bra liv utan att det äventyrar kommande generationers möjligheter att göra detsamma. Vårt arbete för en hållbar utveckling vilar på tre ben; social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. De tre perspektiven är lika viktiga och varandras förutsättningar. Befolkningens jämlika hälsa är i centrum, ekologin sätter ramarna och en långsiktig ekonomisk hushållning är en förutsättning samt ett medel för en hållbar utveckling.

Hållbarhetsplanen beskriver hur Region Kalmar län arbetar för att bidra till en hållbar utveckling, såväl internt som externt. Vårt övergripande bidrag till Agenda 2030 finns beskrivet på utveckling.regionkalmar.se.

Befolkningens jämlika hälsa är i centrum, ekologin sätter ramarna och en långsiktig ekonomisk hushållning är en förutsättning samt ett medel för en hållbar utveckling.

Organisation och ansvar

Region Kalmar län ansvarar för att samordna arbetet för en hållbar regional utveckling i länet. Arbetet bedrivs i nära samverkan med andra aktörer, såväl inom som utanför länets och landets gränser. För att främja samverkan i länet kring Agenda 2030 har Region Kalmar län tillsammans med Länsstyrelsen Kalmar län instiftat ett Agenda 2030-forum samt Agenda 2030-råd, där samtliga kommuner ingår.

Region Kalmar län lever upp till lagstiftning och andra krav som ställs på organisationen bland annat genom ett systematiskt arbetssätt, tydlig målsättning och en kontinuerlig uppföljning av hållbarhetsarbetet. Störst genomslagskraft får det interna hållbarhetsarbetet genom den interna samverkan. Kraften hos många, med fokus på ständiga förbättringar gör att vi varje dag blir lite bättre. Samverkan med våra fackliga parter och skyddsombud är även en viktig del i arbetet mot ett hållbart Region Kalmar län.

Verksamheternas aktiviteter bidrar till Region Kalmar läns övergripande hållbarhetsmål. Respektive förvaltning säkerställer att tillräckliga resurser avsätts för hållbarhetsarbetet, och ansvarar för att bryta ner hållbarhetsplanens övergripande mål till aktiviteter som kan redovisas årligen. För att samordna och stötta i arbetet finns strategiska stödfunktioner, vilka i huvudsak återfinns inom Regionstab samt Regional utvecklingsförvaltning. Utöver strategiska stödfunktioner finns lokala hållbarhetsombud till stöd för verksamhetens chefer, och hälsoinspiratörer som stöttar i arbetsplatsens hälsofrämjande arbete.

Regional utvecklingsstrategi (RUS)

Kalmar läns regionala utvecklingsstrategi (RUS) *Klimat att växa i* är en gemensam färdplan för länet. Region Kalmar län samordnar framtagande, genomförande och uppföljning av strategin, medan kraftsamlingen i genomförande är ett samarbete mellan många aktörer. Syftet med RUS är att skapa livskvalitet och hälsa för invånarna och en hållbar samhällsutveckling, inom ramen för ekologins gränser, och med en stark ekonomi som medel. De 17 globala målen i Agenda 2030 utgör ramen för utvecklingsarbetet. Under 2026 kommer en reviderad RUS med utblick mot 2040 att beslutas.

Regionplan

Regionplanen är Region Kalmar läns övergripande styrdokument. I planen fastställs vision, policy och strategiska mål för kommande treårsperiod. Planen överför politiska beslut till handling och binder samman visionen "Tillsammans för ett friskare, tryggare och rikare liv", strategiska mål och operativ verksamhet.

Uppföljning

Arbetet med hållbarhetsfrågorna inom det regionala utvecklingsansvaret följs upp i samband med uppföljning av RUS. Uppföljningen, liksom kunskap om länets utveckling och utmaningar, beskrivs på www.regionkalmar.se/om-oss/statistik. Hållbarhetsplanens aktiviteter följs upp i Region Kalmar läns årsredovisning, som finns på www.regionkalmar.se.

Mål och aktiviteter 2026-2028

Utöver gemensamma regionala målsättningar finns sex övergripande hållbarhetsmål som styr Region Kalmar läns bidrag till en hållbar utveckling. Under 2026–2028 ska verksamheten arbeta för att bidra till dessa mål genom ett antal prioriterade mått och aktiviteter, såväl regionalt som inom verksamheten.

Mål 1: Främja hälsa

Region Kalmar län ska verka för en god och jämlikt fördelad hälsa i befolkningen, med fokus på ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetssätt både för riskgrupper och för andra delar av befolkningen där det är viktigt att motverka att systematiska hälsoskillnader mellan grupper uppstår.

Länets invånare ska uppleva god hälsa och livskvalitet och se länet som en trygg och attraktiv plats att leva och bo på. Visionen är att alla invånare ska få möjlighet till ett friskt, tryggt och rikt liv. Främjande, förebyggande och tidiga insatser är viktiga, och samverkan med andra huvudmän och organisationer centrala för att lyckas.

Det finns ett starkt samband mellan länets utveckling och hälsa. Socioekonomi, som påverkas av inkomst, utbildningsnivå och yrke, har ett tydligt samband med hälsa. Ju bättre och mer jämlika de socioekonomiska förhållandena i befolkningen är desto större är chanserna till bra hälsa och hög medellivslängd. Olika hälsofrämjande insatser ska göras baserat på vilka förutsättningar som finns för olika befolkningsgrupper inklusive funktionsvariationer. Områden med socioekonomisk utsatthet är särskilt prioriterade, liksom de som på gruppnivå har visat sig ha sämre hälsa jämfört med övrig befolkning. Vi behöver också öka medvetenheten om sambandet mellan livsvillkor och levnadsvanor, och därmed bidra till en social hållbarhet i samhällets alla grupper.

Region Kalmar län arbetar även med hälsofrämjande insatser för att skapa en jämlik munhälsa, med målet att minska kariesförekomsten i länet. Att främja hälsa innebär även att minska den sammanlagda exponeringen av kemiska ämnen som är skadliga för människa och miljö.

Kopplat till arbetet finns ett antal styrdokument¹.

Ur ett regionalt perspektiv:

Det finns hälsoskillnader både inom och mellan länets olika kommuner som har tydliga kopplingar till socioekonomi. Särskilt fokus ska läggas på de områden i länet där ojämlikheten är störst. Nya arbetssätt ska testas tillsammans med kommuner, civilsamhälle och företag. En naturlig plattform som finns idag är Läns gemensam ledning i samverkan.

Utöver denna plattform är Regionalt ledningsforum en viktig sammanslutning för förankring och samverkan kring läns gemensamma folkhälsoutmaningar.

Aktiviteter under planperioden:

- Främja hälsoutveckling och kompensatoriska insatser i områden med socioekonomiska utmaningar, genom att hitta samverkan mellan offentliga, privata och ideella aktörer, samt genom att prova nya arbetssätt.
- Arbeta för att stärka den psykiska hälsan i länet och minska antalet suicid, samt verka för minskad utsatthet och ensamhet.

¹Region Kalmar läns Kemikaliestrategi, Styrdokument inom Läns gemensam ledning i samverkan: Handlingsplan äldre 2025–2026, Handlingsplan barn och unga 2025–2026, Handlingsplan psykisk hälsa 2025–2026, Handlingsprogram suicidprevention 2023–2025, Regional ANDTS-strategi Kalmar län.

I egen verksamhet:

Region Kalmar län ska arbeta för att stärka hälsan hos länets alla invånare och skapa ett socialt hållbart samhälle, upprätthålla hälsa, goda levnadsvanor och minska skillnader i hälsa mellan olika grupper. Hälso- och sjukvården är en viktig aktör i det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet, vilket innebär ett aktivt arbete med levnadsvanor för att förebygga ohälsa som hjärt- och kärlsjukdomar, fetma, olika cancerformer samt förebygga psykisk ohälsa. Hälsocentralerna ska arbeta förebyggande, där fokus i områden med särskild socioekonomisk utsatthet än mer ska vara hälsofrämjande arbete och nya, uppsökande arbetsätt närmare invånarna. Region Kalmar län ska även genomföra utökade insatser för förskrivning av fysisk aktivitet på recept, FaR. Arbetssätt ska testas för att integrera FaR som sjukdomsförebyggande insats tillsammans med annan vård och behandling.

Det ska vara enkelt för invånare att söka och få stöd på rätt vårdnivå inom rimlig tid. Ett exempel på det är mottagningen *Digital psykisk hälsa* som har god tillgänglighet och som har visat sig nå både kvinnor och män. Ett annat exempel är mottagningsfunktionen *En väg in* för barn och unga med psykisk ohälsa som ska bidra till insatser på rätt vårdnivå. För stödjande och hälsofrämjande insatser ska vi i allt större utsträckning välja digitala lösningar där det är möjligt. Det gynnar både hälsa, miljö och ökar tillgängligheten. Vi ska därtill fortsatt arbeta för att minska spridningen av miljö- och hälsofarliga ämnen i våra egna verksamheter och i miljön.

Aktiviteter under planperioden:

- Erbjud stöd och strukturer för att de hälso- och sjukvårdande verksamheterna ska implementera arbetssätt utifrån *Nationella riktlinjer för prevention* och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor i primärvård och i övriga verksamheter med störst behov av stöd.
- Stärka det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet inom samverkandegrupperna i *Länsgemensam ledning i samverkan*.
- Vidta åtgärder för att öka andelen ekologiska livsmedel.
- Arbeta för att bli en antibiotikasmart region.

Mått	Basår	Enhet	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Mängden förskrivning av antibiotika *Nationell samordning av målvärde enligt Strama	244 (2020)	recept / 1000 inv.	250*	250*	250*
Den totala förbrukningen av kinoloner	56 764 (2020)	DDD	52 000	52 000	52 000
Andelen ekologiska livsmedel	39,7 (2020)	%	43,5	44	44,5
Andel uppdaterade kemikalieförteckningar	75 (2021)	%	97	100	100
Antal förskriva FaR	89 (2023)	st	Ökning	Ökning	Ökning
Antal invånare som fått kvalificerat rådgivande samtal om någon av levnadsvanorna	7178 (2023)	st	Ökning	Ökning	Ökning
Andel förskolor som är med i samarbetet <i>Tandborstning i förskolor</i>	50,3 (2025)	%	60	65	70

Mål 2: Varje barns bästa

Region Kalmar läns verksamhet ska vara känd, tillgänglig och anpassad för varje barn. Barnets bästa ska bedömas och beaktas i alla beslut som rör barn, och Region Kalmar län ska skapa förutsättningar för barn att uttrycka sin mening i frågor som rör barnet, och barnets åsikter ska tillmätas betydelse.

I Kalmar län är ungefär 20 procent av invånarna barn och som offentlig organisation har Region Kalmar län ett särskilt ansvar att lyssna på barn och ta hänsyn till varje barns bästa. För att uppnå målet om varje barns bästa ska Region Kalmar län arbeta utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, och följa de andra lagar där barnets rättigheter uttrycks. Lagarna beskriver bland annat att alla barn har samma rättigheter och lika värde, att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn, att barn har rätt till liv och utveckling och rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad, men också att barn har rätt till stöd om något allvarligt händer barnets vårdnadshavare.

Kopplat till arbetet finns en rad styrdokument².

Ur ett regionalt perspektiv:

Alla länets barn och unga ska uppleva länet som en bra plats att leva på eller att så småningom återvända till. De ska känna delaktighet i samhället och känna till hur och i vilka sammanhang de kan påverka beslut som rör dem själva och samhället. Barnets bästa ska beaktas i beslut som rör länets utveckling.

Region Kalmar län ska utveckla samverkan med länets kommuner, Länsstyrelsen och civilsamhället för att kunna erbjuda ett tryggt liv i en god miljö och en välfärd som ger förutsättningar för hälsa och välbefinnande. Alla barn ska också ha möjlighet att uppleva, delta i och utöva olika sorter av fritidsaktiviteter, konst och kultur. Frågor som rör barn i samverkan mellan Region Kalmar län och kommunerna kring socialtjänst, angränsande hälso- och sjukvård och skola hanteras av Länsgemensam ledning i samverkan med tillhörande samordnande grupp för barn och unga.

Aktiviteter under planperioden:

- En länsövergripande samverkansmodell för aktörer som möter barn och unga och deras vårdnadshavare ska skapas för att barn och unga ska få stöd i ett tidigt skede.
- Genomföra åtgärder i enlighet med *Länsgemensam ledning i samverkans Handlingsplan Samordnande grupp Barn och unga 2025–2026*.
- Skapa en samsamarbetsstruktur mellan Länsstyrelsen, Folkhälso-kliniken och kommunerna för att arbeta med ANDTS-frågor³ som rör barn och unga i länet.

I egen verksamhet:

Region Kalmar län ska arbeta systematiskt för att uppnå målet om varje barns bästa, och sträva efter att vara en barnrättsintegrerad region. Det innebär att inför beslut som rör barn bedöma, och i beslut beakta vad som är barnets bästa. Aktuell kunskap om barns levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn. Det innebär även att Region Kalmar län ska skapa förutsättningar för barn att i beslut på olika nivåer uttrycka sin mening i frågor som rör barnet. Barn som far illa eller riskerar att fara illa ska identifieras och ändamålsenliga åtgärder vidtas. Behovet för barn som anhöriga ska särskilt beaktas. För att möjliggöra för barnet att få sina rättigheter tillgodosedda i varje av Region Kalmar läns verksamheter ska beslutsfattare, chefer, medarbetare, vårdnadshavare och barn ha kunskap om barnets rättigheter, och verktyg för att kunna tillgodose rättigheterna. Samverkan mellan verksamheter inom Region Kalmar län liksom mellan Region Kalmar län och externa aktörer, nationellt som regionalt, ska ske där så är verkkningsfullt för barnets bästa.

Aktiviteter under planperioden:

- Tillämpa rutin för Prövning av barnets bästa i beslutsprocesser som rör barn.
- Utvecklingsarbete i syfte att möta behovet för barn som anhöriga, inklusive genomförande av pilot för sorgegrupp för barn som förlorat nära anhörig.
- Kommunicera om barnets rättigheter till barn inom hälso- och sjukvården.
- Utbildning för beslutsfattare avseende barnets rättigheter.

Mått	Basår	Enhet	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Antal barn som anhöriga som får information råd och stöd	81 (2021)	st	200	220	250
Antal orosanmälningar	1 062 (2021)	st	Ökning	Ökning	Ökning
Andel medarbetare som gått grundutbildning om barnets rättigheter	2,5 (2021)	%	7 %	8 %	9 %
Andel medarbete som genomgått utbildning som upplever att den bidragit till kunskap om innehållet i FN:s konvention om barnets rättigheter och om kraven på offentlig verksamhet	100 (2021)	%	100 %	100 %	100 %
Totalt antal besök av barn- och unga (0-18år) inom regionalt kulturutbud	70 850 (2016)	st	100 000	100 000	100 000

²Handlingsplan Samordnande grupp Barn och unga 2025–2026, Kulturplan 2025–2028, Relevant – en strategi för samverkan mellan skola och kultur i Kalmar län.

³ANDTS står för alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar

Mål 3: Jämlikt och jämställt

Region Kalmar län ska verka för att våra arbetssätt och vårt bemötande gentemot invånare, patienter, resenärer och folkhögskoleelever är jämlikt och jämställt. Region Kalmar län ska även vara en hälsofrämjande, jämlik och jämställd arbetsplats.

Region Kalmar län har länge arbetat för ökad jämställdhet och jämlikhet utifrån två perspektiv, invånarens och medarbetarens. Jämlikhet innebär att alla människor ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Jämställdhet handlar om att män och kvinnor, pojkar och flickor ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter. Detta synsätt ska genomsyra Region Kalmar läns hela verksamhet både gentemot anställda och alla dem som på olika sätt kommer i kontakt med våra olika verksamheter.

Förutsättningarna för att ge en bra service gentemot våra invånare ökar om vår personalsammansättning speglar vår omgivning och det samhälle vi verkar i. Alla medarbetare ska mötas med respekt och ha samma möjligheter och rättigheter. En god arbetsplats är attraktiv för alla. Region Kalmar län accepterar inte diskriminering, kränkande särbehandling eller trakasserier. Arbetet med likabehandling ingår som en naturlig del i den dagliga verksamheten.

Kopplat till arbetet finns ett antal styrdokument⁴

Ur ett regionalt perspektiv:

Region Kalmar län arbetar med jämställdhetsfrågor utifrån den europeiska deklarationen för jämställdhet – CEMR, regeringens nationella jämställdhetsmål, diskrimineringslagen samt den regionala strategin *Ett jämställt Kalmar län*. Samarbete med andra samhällsaktörer är en viktig del i arbetet. Vi arbetar därtill enligt det övergripande målet för minoritetspolitiken att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande, samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

Aktiviteter under planperioden:

- Fortsätts att stödja kommuner för ett mer jämställt nyföretagande.

I egen verksamhet:

Region Kalmar län ska fortsätta arbeta för en stärkt, jämställd och jämlik hälsa samt en mer personcentrerad och

tillgänglig hälso- och sjukvård för alla. För att stärka delaktighet, hälsa och välbefinnande arbetar regionen också tillsammans med länets kommuner, Länsstyrelsen Kalmar län och Kommunförbundet med frågor som våld i nära relationer, suicidprevention och hbtqi. Den sexuella och reproduktiva hälsan påverkar människor genom hela livet och kan ha stor betydelse för hälsa, livskvalitet, självkänsla och personliga relationer. Det strategiska arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, kommer att följa enligt beslutad handlingsplan i samverkan med *Sydöstra sjukvårdsregionen*. De verksamheter som i sitt arbete behöver kunskapshöjande insatser ska få stöd och hjälp. Region Kalmar län för en kontinuerlig dialog med brukarorganisationerna, den enskilde och närstående. Dessa bjuds in till olika forum där de har inflytande- och påverkansmöjligheter.

För att ge medarbetare den kompetens och de förutsättningar som behövs för att möta Region Kalmar läns invånare på ett respektfullt sätt är målsättningen att fortsätta arbetet utifrån principen personcentrerad vård. Region Kalmar län fortsätter därför tillsammans med övriga regioner i Sydöstra sjukvårdsregionen satsningen *Hälsan spelar roll*, en utbildning om levnadsvanor till kommunpersonal som i sin tur leder grupper i fysisk aktivitet för personer inom LSS-verksamhet.

Som en av länets största arbetsgivare har Region Kalmar län även goda förutsättningar i arbetet med jämlikhet och jämställdhet ur ett arbetsgivarperspektiv. Region Kalmar län arbetar för att alla medarbetare ska ha en god fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, vilket ska ingå som en naturlig del i det dagliga arbetet. Under planperioden kommer fokus vara medarbetarnas hälsa, med särskilt fokus på kvinnors hälsa. Region Kalmar län därtill startat upp ett nätverk för arbetsmiljö och likabehandlingsarbetet gällande medarbetare. Nätverket kommer att arbeta långsiktigt såväl som kortsiktigt för att Region Kalmar län ska vara en attraktiv arbetsplats.

Aktiviteter under planperioden:

- Erbjuda verksamheter stöd och utbildning för att göra riktade jämställdhetsanalyser och identifiera eventuella oskäligen könsskillnader.
- Utbilda hälso- och sjukvårdspersonal om våld i nära relationer via e-utbildning och riktade insatser.
- Öka användningen av befintligt stöd och e-utbildning inom SRHR-området.
- Öka användningen av befintlig hbtqi-diplomeringsutbildning och vid behov göra riktade insatser.
- Fortsätta arbetet gällande kunskaper om skillnader i mäns och kvinnors sjukfrånvaro.

Mått	Basår	Enhet	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Antal hbtq- diplomeringar av verksamheter	12 (2021)	st	Ökning	Ökning	Ökning
Antal kommuner som fått utbildning i <i>Hälsan spelar roll</i>	4 (2024)	st	5	6	8
Antal patienter som fått frågan om våldsutsatthet	9 313 2024	st	Ökning	Ökning	Ökning
Antal medarbetare som genomgått e-utbildningen i SRHR	0 (2024)	st	Ökning	Ökning	Ökning

⁴ Riktlinje för Region Kalmar läns systematiska likabehandlingsarbete, Rutin vid diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier, Ett jämställt Kalmar län: En regional strategi 2023–2027.

Mål 4: Hållbar produktion och konsumtion

Region Kalmar län ska bedriva en ändamålsenlig, kostnads- och resurseffektiv verksamhet med fokus på en cirkulär ekonomi och hållbara inköp av varor och produkter. Vi ska även verka för en hållbar näringslivsutveckling och en ansvarsfull användning av vatten såväl i egen verksamhet som i länet.

Skog, jord och hav är viktiga resurser att nyttja ansvarsfullt och leva av. I Kalmar län finns stora natur- och kulturmiljövärden som behöver vårdas. Dessa miljöer bidrar till att skapa förutsättningar för en bra livsmiljö för länets invånare. Länets grundvatten, sjöar, vattendrag och hav ska ha en god kvalitet och vi ska hushålla effektivt med vattenresurserna. Vi ska lägga särskild vikt vid vattenförsörjning, samt vid minskade utsläpp av fosfor, kväve och förorenade ämnen till våra vatten. Nya arbetsmetoder, ny teknik samt samverkan på lokal, regional och internationell nivå är viktiga delar i arbetet.

Ur ett regionalt perspektiv:

Region Kalmar län ska utveckla regionens bioekonomi och nyttja våra naturresurser effektivt och hållbart. Vi ska minska den negativa miljöpåverkan, effektivisera resursanvändningen samt bidra till en hållbar näringslivsutveckling. Vi ska ha kunskap om och nyttja möjligheterna med cirkulär ekonomi. Genom att upphandla produkter och tjänster tillsammans med kommuner och andra regioner, kan vi få ett bättre genomslag och större påverkan kring miljöförbättrande åtgärder såväl som sociala och ekonomiska aspekter.

Aktiviteter under planperioden:

- Genomföra aktiviteter för ett konkurrenskraftigt näringsliv med goda förutsättningar för hållbar tillväxt.
- Verka för effektivare vattenanvändning för länets näringsliv.
- Slutföra projektet *WaterMan* som syftar till att främja vattenåteranvändning med fokus på den lokala nivån, i Kalmar län och runt Östersjön.
- Genomföra projektet *Sustaqua* som syftar till att främja erfarenhetsutbyte mellan europeiska myndigheter inom hållbar vattenhantering och klimatanpassning.

I egen verksamhet:

Hållbarhetskrav ska ställas i prioriterade upphandlingar för att bland annat minska mängden miljö- och hälsopåverkande ämnen, minska klimatpåverkan och bidra till en mer cirkulär ekonomi med minskad resursförbrukning. Produkter ska vara fria från miljö- och hälsopåverkande ämnen i enlighet med gällande kemikaliestrategi. Andelen närproducerade (svenska/regionala) livsmedel ska på sikt öka, och mängden matsvinn fortsatt ligga på en låg nivå. Vårt strategiska arbete kring inköp av livsmedel följer *Underlag för en hållbar livsmedelskedja*. Beslut om val av produkter och tjänster ska göras på ett medvetet sätt, där robusthet och livscykelperspektiv med miljö- och klimatpåverkan vägs in. Vi ska främja användningen av flergångsmaterial i verksamheten och minska onödig användning av engångsmaterial. Återanvändning och återvinning av material och produkter ska även öka genom tydligare krav vid upphandling. Genom övergång till cirkulär ekonomi främjas hållbar resursanvändning, minskade avfallsmängder och en mer hälsosam miljö. För att säkra den sociala och miljömässiga hållbarheten även i leveranskedjan används den nationellt beslutade uppförandekoden för leverantörer. Uppföljning av hållbarhetskrav i upphandling sker såväl nationellt inom det nationella samarbetet för hållbar upphandling, som internt genom systematisk uppföljning av miljökrav i prioriterade avtal.

Aktiviteter under planperioden:

- Ställa krav och följa upp hållbarhetskrav i prioriterade upphandlingar.
- Minska onödig förbrukning av engångsartiklar.
- Ställa om till en mer resurseffektiv och cirkulär ekonomi.
- Inom kostverksamheten vidta åtgärder för att öka andelen närproducerade (svenska/regionala) livsmedel och det klimatsmarta valet, samt för att bibehålla den låga nivån på matsvinn.
- Se över möjligheten att konservera överbliven mat för minskat matsvinn och ökad beredskap.

Mått	Basår	Enhet	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Mängden matsvinn	19,2 (2020)	%	16,5	16	15,5
Andelen svenskproducerade livsmedel	65 (2020)	%	69	70	71
Andelen regionalt producerade livsmedel (inkl. angränsande län)	29 (2020)	%	32	32,5	33
Andelen återvunnet avfall	34,2 (2020)	%	37,5	38	38,5
Basinstrument i engångsutförande	13.280 (2020)	st	7 000	6 000	5 000
Vattenförbrukning på arean egenägda fastigheter	370 (2020)	l/kvm	335	330	325

Mål 5: Minska klimatpåverkan och fossilberoende

Region Kalmar län ska verka för att minska länets klimatpåverkande gaser. Regionen ska leda vägen genom att vara en föregångare avseende att minimera utsläppen av växthusgaser i egen verksamhet.

Utsläppen av klimatpåverkande gaser från Kalmar län ska minska, totalt sett och inom alla sektorer. Idag kommer de största utsläppen från jordbruk, transporter, byggnation och energiförsörjning, vilket gör dessa sektorer till prioriterade områden. Vi ska arbeta för att länet ska vara fossilbränslefritt år 2030.

Kopplat till arbetet finns ett antal styrdokument⁵.

Ur ett regionalt perspektiv:

Offentlig sektor ska gå före och visa att det är möjligt att kombinera ambitiösa klimatmål med hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att arbetet ska leda till minskade utsläpp av klimatgaser, en effektivare energianvändning och ett växande näringsliv som bidrar till hållbar utveckling. Samtidigt behöver vi anpassa samhället till ett framtida klimat med högre temperaturer och extrema vädersituationer. Region Kalmar län ska tillsammans med Länsstyrelsen fortsatt samordna arbetet inom *Klimatsamverkan Kalmar län*.

Aktiviteter under planperioden:

- Genomföra aktiviteter i projektet *Smarta elsystem i Kalmar och Kronoberg*.
- Genomföra aktiviteter i projektet *Regional laddinfrastruktur för tunga fordon och samhällsviktig trafik i Kalmar län*.
- Genomföra handlingsprogrammet *Fossilbränslefri region 2030* tillsammans med länets aktörer.

I egen verksamhet:

Arbete med att minska koldioxidutsläppen från egen verksamhet ska fortsätta i enlighet med Region Kalmar läns *Klimatstrategi*. Målet är att minska utsläppen med 80 procent till 2030 utifrån basåret 2012. Målet omfattar koldioxidutsläpp från el och värme, tjänsteresor, ambulanstransporter, busstrafik, köldmedia, avfall och lustgas. Koldioxidutsläppen från inköpta livsmedel ska även minska. Genom att minska

den totala energianvändningen för fastigheter, verksamheter och transporter ska Region Kalmar län visa vägen för en resurseffektiv verksamhet och vara en föregångare i att minimera utsläppen av växthusgaser. Regionens klimatkompensation används årligen för att påskynda omställningen med olika insatser som bidrar till minskade koldioxidutsläpp, såväl direkta som indirekta. Den klimatpåverkan som verksamheten direkt och indirekt orsakar ska förebyggas genom minskad konsumtion, bra produktval och förnybara och återvunna material.

Aktiviteter under planperioden:

- Vidta åtgärder för fossilfria och resurseffektiva transporter.
- Öka andelen tjänsteresor som genomförs med kollektivtrafik.
- Lokaluppvärmning av egna byggnader är förnybar och vi ska verka för att även inhyrda externa lokaler ska vara fossilfria.
- Fortsatt utbyggnad av robust och resilient laddinfrastruktur för pool- och verksamhetsbilar för vardag och kris.
- Installera lustgasdestruktor på Västerviks sjukhus.

Mått	Basår	Enhet	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Andelen koldioxidutsläpp	67 (2020)	%	-77	-78	-79
Andelen lustgasutsläpp	3 011 (2020)	kg	1 900	1 800	1 600
Kollektivtrafikens marknadsandel av det motoriserade resandet i Kalmar län	10 (2020)	%	10	12	17

⁵ Region Kalmar läns *Klimatstrategi*, *Klimat- och energistrategi för Kalmar län 2025–2030* (Länsstyrelsen Kalmar län), *Fossilbränslefri region 2030* *Handlingsprogram 2026–2028*, *Riktlinje för resor och möten*, *Trafikförsörjningsprogram 2025–2033*. *Handlingsprogram transportinfrastruktur i Kalmar län 2024–2029*.

Mål 6: Hållbar samhällsplanering och byggnation

Region Kalmar Län ska tillsammans med andra aktörer verka för goda förutsättningar för att uppnå en hållbar samhällsplanering enligt Kalmar läns regionala utvecklingsstrategi *Klimat att växa i*. Även våra fastigheter ska vara hållbara ur både miljö- och hälsoperspektiv.

Genom ökad samverkan mellan regionalt utvecklingsarbete och lokalt översiktsplanarbete vill Region Kalmar län tillsammans med länets kommuner och övriga aktörer skapa bättre förutsättningar för att uppnå en hållbar samhällsplanering enligt Kalmar läns regionala utvecklingsstrategi *Klimat att växa i*. Vi behöver anpassa vårt samhälle till ett framtida klimat med högre temperaturer, förändrade nederbörds-mängder, förhöjda vattennivåer och mer frekventa extrema vädersituationer.

Kopplat till arbetet finns ett antal styrdokument⁶.

Ur ett regionalt perspektiv:

Vi behöver samverka inom och utanför länet för att hitta socialt- och miljömässigt hållbara lösningar. Vi behöver även verka för hållbar mobilitet, där även valet att inte göra resan beaktas. Vi behöver därtill åstadkomma korta och tids-säkra restider längs de stråk där människor färdas mellan hemmet och arbetet eller fritidsaktiviteter. För detta krävs förbättrade, effektiva och fossilbränslefria transporter. Näringslivets konkurrenskraft är i hög grad också beroende av såväl effektiva godstransporter som en ökad tillgänglighet. Genom en utbyggd digital infrastruktur ökar vi attraktivite-ten såväl som den sociala sammanhållningen i länet. Samhällsplaneringen är en viktig del i hur en befolkning mår och i vilka sociala rum som umgänge och interaktion sker. Folkhälsan är därför en viktig aspekt att beakta i samhälls-planeringen.

Aktiviteter under planperioden:

- Samverkan mellan region, kommun och civilsamhälle för att stärka en hållbar samhällsplanering.
- Genomföra aktiviteter kring mobilitet i icke urbana om-råden i projektet Rural mobility.

- Genomföra projektet *Fördjupad analys av gränsområdet Jönköpings län, Kalmar län och Östergötlands län* i syfte att kunna bidra till en hållbar utveckling med insatser som är förankrade i geografin.
- Ta fram en regional trafikstrategi för Kalmar län. Strate-gin ska identifiera förutsättningar, behov och insatser i länet gällande tillgänglighet, mobilitet och trafik med koppling till digitala lösningar med ett genomgående starkt landsbygdsfokus.

I egen verksamhet:

Region Kalmar län ska ha fastigheter och lokaler som är mil-jömässigt och hälsomässigt sunda där vi tar hänsyn till ma-terialval, resursförbrukning, effektiv logistik och biologisk mångfald för en hälsosam och läkande miljö. I samband med ny- eller ombyggnation har vi målvärde på *Miljöbygg-nad* betyg guld. För fastigheter som genomgår ny- och om-byggnation ska användningen av produkter som innehåller ämnen med miljö- och hälsofarliga egenskaper, minska och om möjligt undvikas i enlighet med *Sunda Hus*. Regionen utreder även eget byggande i trä där så är möjligt. Verksamheten och byggnaderna ska fortsätta anpassas och planeras för god beredskap inför de förändringar som ett varmare klimat innebär, såsom förändrat sjukdomspano-rama, värmeböljor, skyfall och höjd havsnivå. Vi arbetar för hållbart byggande med infrastruktur som stödjer solceller, laddplatser, samt vatten- och dagvattenhantering. Vi verkar för att samtliga fastigheter med regionfinansierad verksam-het i möjligaste mån är tillgängliga och inkluderar alla. För att säkerställa tillgängligheten i nya projekt sker samverkan med representation från funktionshinderorganisationerna.

Aktiviteter under planperioden:

- Genomföra åtgärder i enlighet med beslutade *Energieffektiviseringsplan 2023–2030*.

Mått	Basår	Enhet	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Elförbrukning fördelat på arean egenägda fastigheter	80 (2020)	kWh/kvm	75	74	73
Värmeförbrukning fördelat på arean egen-ägda fastigheter	90 (2020)	kWh/kvm	80	79	78
Den lokalt på fastigheterna egenproducerade förnybara elenergin	(2021)	MWh	1 100	1 300	1 400

⁶ Energieffektiviseringsplan 2023–2030, Handlingsplan för hållbar byggnation.